

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
trenjih ob torkih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
med ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
urah večer. — Območno izdanje stane:
za inžen mesec f. — 50, izven Avstrije f. 1.40
za v. dmesec . . . 2.00 . . . 4.—
za pol leta . . . 5.— . . . 8.—
za vse leto . . . 10.— . . . 16.—
Na naš očeh brez p. -ložene naročnine se
rejme ozir.

Pomembne številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 nr.,
v Gorici po 20 nr. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 20 nr., v Gorici 40 nr.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Tržaška javna skladisca.

Kakor je razvidno iz poročila o zadnji mestni seji, prijavljenega v večernem izdanju od minolega četrtka, so tukajšnji mestni krogi, kako vsemirjeni, ker se boje, da ne bi uprava javnih skladisč nastopila pot spkulacije in tako škodovala tukajšnji trgovini. V zadnji seji so tudi res v sprejeli predlog mestne delegacije, odnosno trgovinske zbornice, da se odpodije posebna deputacija k trgovinskemu ministru s prošnjo, da naj bi ostala uprava javnih skladisč tak, kakor načina je bila do sedaj.

To vsemirjenje je dalo menda gospodu trgovinskemu ministru grofu Wurmbrandu povod, da je v včerajšnji seji proračunskega odseka — ko so vprojeli nespremenjen postavni načrt o podprtavljenju javnih skladisč in hangarjev v Trstu — izjavil, da je vesta strah no osnovan. Vlada da hoče — rekel je — skrbeti le za racionalno poslovanje pri javnih skladisčih, nikakor pa da se ne misli baviti s pravim bandno-kupičskim delovanjem.

Podeljevanje posebnih warrantov (potrdil o blagu v skladisčih, katera je možno nastaviti) je pa izključeno že po zakonu samem. Vladi je na tem ležede, da po znaten sniščanju pristojbin v resnici pomore trgovini.

Dunajska "Volkswirthschaftliche Wochenschrift" pa nega, da je postava o javnih skladisčih z dne 28. aprila 1889, na katero se isrecno sklicuje začasni statut, prepoveduje podjetjam javnih skladisč, kupčevati na svoj ali na plju ratun s blagom, naloženim v skladisčih. Statut pravi sicer, da se uprava javnih skladisč sme pedati s pomorskim moštvarstvom, spedičijskim in raspolijavnim poslovanjem, ali le tedaj, če bi bilo treba. Vlada si je ravno hotela zavarovati to pravico za služaj, ako bi se hotelo zlorabiljati ugodnosti, katero hoče nakloniti vlada v prospěh tržaške trgovine po svoji akciji v prilog javnim skladisčem in po koncesijah na tarifih. Večakovo pa vlada niti ne misli na to, da bi škodovala tržaški trgovini ali pa da bi s takimi sekundarnimi kupčejami po nepotrebnem komplikovala poslovanje v javnih skladisčih. Zato je uverjen omenjeni list, da je popolnoma neosnovano vse to rasburjenje v tržaških krogih, ter se nadeja, da ta pojačila pomicijo dolične kroge.

Mi se avuso strani saupamo vladi, da goji poštene namene z osirom tržaške trgovine in je le previdno, ako si hoče zavarovati odprto pot, da bode mogla v služaju potrebe

PODLISTEK.

19

Kmetški upor.

Sgodovinska povest četrtnatega veka.

— Spisal Avgust Šenoc. Predelal I. P. Planinski.

— Pustite. Tudi jaz imam sinka doma. Odi so mu bistre kakor sokolove, a zdrav in močan je kakor dren. Pa kadar hodim s orokjem po svetu in vidim kdo takega sokolida, smeje se mi srce in poljubim ga, kakor svojega sina. V obeh mu zaiskri tajna solsa in junak poljubi dečka v čelo, potem pa pripomni: Eh, kaj hočemo, ni me mati rodila, da gledam mirno, kako mi cvete rod, ampak da po svetu kosim turške glave.

— Dajte, dajte, buter Marko! pošali se Kata, ogibajte se Turkov in turške krvi, pa se lotite mojih žganjev in našega vina.

Marko si ni dal dvakrat reči, pa je jel in pil kot junak, a tudi gospod župnik se je krepil z Uskokom vred, kakor da je tudi njega gorska mati rodila. Govoril je malo in se nekako srečno smehljal, a tudi ni mogel, ker je Marku vince razvesljalo jesik, pa se je domislil junaških zgodb in govoril o knezu Juriju Slunjskem, o banu Nikoli, o Lenkoviči in kako se je kral pri Virovitici, kakor je

zatrl morebitne zlorabo, kakorih se je vsikdar bat pri nas v Trstu.

Mi ostanemo pri tem, kar smo rekli že večkrat, da Trstu treba pomagati, ker tako zahteva državna korist, ali vsakako treba skrbeti, da žrtve, namenjene v povzdigo naše trgovine, zares dosežejo svoj smoter.

Posl. Ferjančič proti Šukljevu.

Sporočili smo že, da je poslanec Ferjančič govoril proti dispozicijskemu fundu, sklicujec se na dejstvo, da nima zaupanja v sedanjo konsocijsko vlado. Skliceval se je posebno na govor ministra Plenerja, kateri je pač naglašal "posestveno stanje", a v zakonih utemeljene jednakopravnosti niti omenil ni. Kakor je bilo pričakovati obrnil se je poslanec Ferjančič proti poslancu Šukljevu ter je odločno odbil sumnjenja poslednjih. Dr. Ferjančič je rekel:

"To je sumnjenje, ki v dejanskih razmerah ni opravičeno. Oditajo se nam tu in tam v nasprotui, ždovski žurnalisti pogledi na vzhod. To nas ni vsemirjalo. Ali da to zastopnik slovenskega naroda storil, je novo in nesatisfakcijo. V domovini so se stranke o tem že izjavile in jaz s posebnim zadodčenjem naglašam, da uprav konzervativno glasilo slovenskih poslancev v Hohenwartovem klubu nič manj ne zavrača prof. Šukljeja, kakor narodna glasila. Prof. Šuklje je govoril o pogledih na vzhod, in temu protivno o naslanjanju na zahodno kulturo. Že to snaži, da morajo ti pogledi na vzhod dajte segati, ker zapadna kultura spravlja se le v protivje s kulturo držav, ki so na vzhodu in jugo-vzhodu avstrijske države. Semo li ‚mi‘ zastopniki onega dela Slovencev, ki pogleduje na vzhod? Toda to je neumanost. Dinastični čit Slovencev je bil in je brez madaža, in slovenski zastopnik bi moral biti najzadnji, ki ga očrni skuta! Če pa poslanec Šuklje misli, da ti pogledi segajo le do Zagreba, tedaj mu povem: Slovenski narod gleda k vsem Slovanom te države, naj bivajo, na vzhodu ali na severu, (Dobro! Dobro!) da k njim goji simpatije in z njimi idče dotike. In to dela celo narod, a ne samo jeden del. Cuditi se moram, da prof. Šuklje, ki je še pred kratkim javno govoril v imeni tiste stranke, kateri danes odita pogled na vzhod, govoril zadnjih kot član stranke, katero je tam v jeseni strastno pobjal. Vprašamo se: kaj se je v tem kratkem času spremenilo pri na-

branil Vinodol in v Lici Turkom posvetil, kako mu je turška sablja pri Jelini presekala ramo, a v Krbavi lico. Govoril je junak kot bi vila govorila in pil pri tem kot Kraljovič Marko pri gostilničarki Jane, a dete jo zrlo vanj in ga poslučelo, kakor da posluša svedenika. Naposled reče Marko ginjen:

— Ej, brate Ilija, lepo ti je Bog dal. Povej ti, sveti oče, obrne se k župniku, mar ni res Ilija lepo, no sedi li kot bušela v polnem satovji?

— Dobro mu je Bog dal, junak, pravi župnik, ker je Ilija dober človek in potrpljiv in zna preboleti vsako nesrečo.

— Kaj pak, pri moji veri, udari Uskok s postjo ob mizo, da se je deček kar preplašil, vidi se mu, da je poštenjak. Ali čuj me, Ilija, tvoj malci je dejal, da si tudi ti streljaj Turke. Rekel bi, da malci ne laže, zakaj ondu na zidu vidim puško in srebrrom okovano kuburo. Lepo orotje, pri moji veri. To ne pristoja k plugu niti se s tem ne streljajo vrane. Dal bi glavo, da jo ta srebrokov kakemu Turčinu krajšanku za pasam tičal, a moj Ilija mu ga je na mejdanu iztrgal.

— Prej kot ne, pripomni župnik.

šem narodu, da bi opraviden bil ta prevar v mišljenji Šukljevem? Odgovor: Nič se ni premenilo, pač pa premenila se je vlada in posl. Šuklje bo vedel, koliko je ta vladna prememba nanj vplivala." (Pleskanje in čestanje govorniku).

Krepki odpor Ferjančičev je zadel Šukljeja do živega. Da se nekako opraviči, oglašal se je hitro za stvari popravek. Ali kako je to storil! Dobivši besedo, skliceval se je prav na tisto številko "Slovenec", v kateri je ta list možato in zares na časten način odklonil vsekakor zvezo z g. Šukljejem. Čudo, kaj ne! No, stvar je tako le: V isti številki, v kateri je "Slovenec" priobčil svoj senzacijonalni članek, nasperjen proti posl. Šukljeju, je bilo na prvem mestu tudi navadno državnozborsko poročilo, kjer je hotel poznani poročevalci opraviti g. Šukljeja. Na to poročilo, ki pa ni izraževalo menenje uredništva, so se skliceval g. poslanec, a članek, ki mu je podkuril po zaslugi, je pa — samolčal. G. poslanec Ferjančič je hotel na to razkriti to šudno taktiko g. Šukljeja, a ni mu bilo mogodo, ker g. poslanec za dolenjska mesta ni hotel dati iz rok dolično številke "Slovenca".

Ni treba posebno povdarijati, da je vse slovenska javnost, v kolikor si je ohranila le trošico samostojnosti v mišljenju, na strani "Slovenčevega" članka, nikakor pa ne na strani državnozborskega poročila v istem listu.

Političke vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). V seji dne 12. t. m. govoril je posl. Spindič proti primorskemu namestništvu, ker je isto strankarsko v jezikovnih vprašanjih. Zahteval je popolno jednakopravnost italijanske in hrvaščine, a v tem pogledu vioda posebno v Istri nesakonitost.

Spindič je pričel svoj govor na hrvaškem jeziku, potem je nadaljeval nemški. V svoji interpelaciji odital je najprvo vladi, da namešča na Primorskem skoraj izključno uradnike italijanske narodnosti. Potem jim je povedal poslanec, da so napisi na c. kr. uradih taki, da bi mogli ostati isti, kakor so sedaj, tudi če bi se Istra pridružila Italiji. In baš o tej zadevi interpelovalo se je vlado že leta 1893, 92. in 93., toda nikdar vlada ni odgovorila dovoljno. Interpelantje zahtevali so vedno bresvapečno, da se odpre razprava o njih pritožbah — in ravno to bilo je sl.

— In je tudi tako, brate Marko, pritrdi Gregorič, ki je sedel kraj Kate.

— Pa kako si ostavil puško in se lotil pluga, buter? Povej mi.

— Ko me že prašata, odgovori Ilija, potem ti resnico in ne bodi ti žal, da posežem nazaj v minola leta. Vedi, jaz se nisem rodil v ti vasi, ampak v Ribniku, tam naprej za Dubovcem v vladavini frankopanski. Frankopani niso kmetom slabii gospodarji. Tu ni ne biča, ne palice, ali Frankopani so junaki, nemirna kri, katera se bije s celim svetom, a kamor ti gredó oni s sabljo, tje gredó njihovi kmetje s puško in kopjem. Bilo mi je dvajset let, brate, mlada kri. Prokleti Turki so imeli Liko, a naši ljudje so večkrat in radi zahajali k njim v krvavo gostijo. Tudi na meni je bila vrsta. Šel sem, kakor pravim, pa sem se pomalem prividal puški in nožu, in kakor sem bil mlad in vročekren, pojavili so me hipoma starejši. Nekega dne — pisalo se je l. 1535, smo prodri do Obrovca, Turki so pritisnili, izgubili smo Obrovec, malo nas je odneslo glave, a mene so ranjenega Turki ujeli. Bil sem čvrst in vratil mladenič. To je Turkom ugajalo in vel so bili nad menoj: obreži se, poturči se,

Oglas je račun po tarifu v pettu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava navadni vrste. Poslane osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovan, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročino, reklamacijo in oglaso sprejema upravnštvo ulica Caserma 13. Odprete reklamacije so proste poštne.

"Edinost" je med 1.

EDINOST

kajti ni se moglo dokazati, da se opira vlada v svojih razsozbah in naredbah na nepopolna in strankarska poročila. Nadaljeval je svoj govor dokazuječ, kakó je bilo primorsko namestništvo vedno odklonjeno hrvatski večini. Zatem pa je omenil, kako navdušeno so vspredeli istrski Hrvati Nj. Vel. cesarja v Opatiji. Nj. Vel. ukazal je namestniku Rinsdliniju, da izreče prebivalstvu Najvišjo zahvalo v cesarjevem imenu, a namestnik objavil je zahvalo v treh jezikih; tržaški uradni "Observatore Triestino" pa, ko ima vendar na čelu cesarskega orla, je komaj omenil patriotsko navdušenje istrskih Hrvatov. — Svoj govor zaključil je poslanec Spindič v trditvi, da se širi iridentizem na Primorskem od dne do dne in dokazal je svojo trditve z raznimi iridentističnimi oglasi in listi, ki so jake razširjeni po vsem Primorskem.

Minister notranjih poslov, Bucquhem, odgovoril je Spindiču, da upravna oblast nastaja v prvi vrsti, da se strogo izvršujejo zakoni. Interpelant sam, rekel je minister, priznal je v svojem govoru, da za razne izgrede po Istri niso odgovorni vladni organi. Nikakor pa da ni neutemeljena (?) Spindičeva trditve, da so v Poreču slovenski poslanci v nevarnosti, kajti on (minister) sam more dokazati utemeljenost te trditve. Zaradi tega odobja interpelantovo pritožbo o primorskemu namestniku. Kar pa se dostaja izgredov v Istri, bavila so se dovoljno sodišča žanjimi. Seveda se mora občavati protipatriotsko in iridentovsko rovanje, vendar pa je minister osvedočen, da so vse dežele cesarske jednako udane. Potem je branil minister vlado proti otočbi, da ne dopušča javnih zborovanj in sestankov. Omenja, da je bilo tekom leta 1893, od prijavljenih zborovanj po vlasti zabranjenih le 4%, na tisoč; torej je onih 20 ali 30 slučajev, v katerih se je kršil zakon, kakor so trdili razni govoriki, ker je politička oblast prepovedala zborovanja, prav neznaten odstotek nasproti velikemu številu dovoljenih zborovanj. Končno odvračal je minister še napade na cesarskega namestnika na Češkem.

Sekcijski načelnik naučnega ministerstva, David, umrl je dne 11. t. m. na Dunaju.

Gregr, Poljaki in Mladočehi. Kakor poročajo z Dunaja, poravnalo so se mirnim potom vse zadeve zaradi žaljenja na časti, katere so provsročile zadnje burne državnozborske razprave in sicer med posl. Gregrom in poljskim klubom na jedni in posl.

Jaz sem po materi dober kristjan in ne prodajem duše za denar. Ali robstvo je veliko zlo, tuško robstvo gotova smrt. Bijó te, ukujejo te, žeja, gladujejo, ne veš, si li človek ali pes. Težko mi je bilo, vedi, kako težko. Kaj naj? Dejal sem Turčinu: Dobro, vaš bom. Verjeli so mi bedaki. Odkovali so me, nasili, napojili me, dali tudi noveč, a noki njih zamazani pop mo je učil, kako velik svetnik je njih prorok. Jaz sem vse te neusorne litanije poslušal, kakor da me je sam Mohamed rodil, in sklenil so, da me drugi dan obrežajo, jaz pa da potepam križ. Noč je bila, temna noč. Podnevu sem se veselil, častil Turke, psoval — Bog mi oprosti grehe — kristijansko gospodo, pil sem, a Turki so misili, da sem se opil. Zamislil, Turki zopet misili, da pijan spim. Ali ko oni zaspeli, odprem oči, vzemam malo puško, nož in močno cekinov. Po trebuhi sem se plazil do voda Zrmanje, a ob vodi do morja. Dobil sem barko, dal mornarju pol svojih cekinov, a on me pripeljal do Senja, odkoder sem prišel v svoj kraj. Z Bogom. Mohamed! Meni seveda ni bilo do miru. Letim se iznova kopja. Bil sem s svojo četo v Dubici.

(Dalje prih.)

grofom Hompošem ter Vaštem na drugi strani. Dr. Gregr je namreč izjavil v poslanski zbornici, kakor smo že omenili, da ni nikakor nameraval žaliti poljski narod ali pa njega zastopnike.

Državna razstava. Obrino društvo Nižje-Avstrijsko povabilo je za dan 29. aprila s posebno okrožnico vse deželne zastope, župane glavnih mest, trgovinske zbornice in industrijske skupine na pogovor na Dunaju, kako bi se dala prirediti državna razstava povodom petdesetletnega vladanja Njeg. Vel. Frana Josipa I. v letu 1898. Ta razstava naj bi dokazala velikanski preobrat in napredek, ki se je izvršil za časa petdesetletnega vladanja cesarjevega v vsem duševnem, gmotnem in humanitarnem življenu v Avstriji.

Ogrska poslanska zbornica odbila je v svoji seji dne 12. t. m. z 214 glasovi proti 102 predlog opezie, da se izreče nezaupnica ministru pravosodja. — Včeraj (petek) pričela je razprava o cerkveno-politički zakonski predlogi. — Liberalna stranka odbila je v zvečernem posvetovanju istega dne brez razprave in soglasno zakonski načrt o cerkveno-politički preosnovi.

Napad na romarski vlak. V Valenciji na Španjskem napadla je surova druhal romarski vlak, namenjen v Rim. (Glej najnovije vesti v večernem izdanju od četrtek!) Pri tem napadu bilo je ranjenih 17 romarjev in 4 napadalec. Škofa Madridskega napadli so z bodalom, ki mu je prodri talar.

Različne vesti.

Nadvojvoda Karol Štefan — nemški kontreadmiral. Nemški cesar imenoval je o svetu obisku v Pulji nadvojvodo Karla Štefana na kontreadmiralom nemške vojne mornarice. Dotični imenovalni dekret izročil je cesar osobno nadvojvodi.

Nemški cesar in vitez Rinaldinij. Dne 12. t. m. povabil je bil nemški cesar v Opatijo k obedu med ostalimi dostojanstveniki tudi primorskega ces. namestnika viteza Rinaldinija. Viljem II. odlikoval je viteza Rinaldinija s kronskim redom I. razreda, okrajnemu glavarju Fabianiju, predsedniku zdraviliču polkovniku Wachterju, zapovedniku oružnikov polkovniku Marchettiju, dvornemu svetovalcu d.r. Glaxu in drugim osebam pa je podelil odlikovanja nižje vrste.

Odlikovano policijsko osebo. Kot znamenje priznanja podaril je nemški cesar policijskemu nadzorniku g. Hussaku, ki je bil premeščen v Opatijo za časa bivanja nemškega cesarja iz Trsta v Opatijo, zlato uro z verižico, policijskima agentoma gg. Vrbicu (Postojinčanu) in Morettiju pa zlati spominski kolani.

Neverjetno. V "Slovenkem Narodu" čitamo, da boče konservativna stranka ljubljanska pri prihodnjih mestnih volitvah sporazumno postopati z ljudmi, kateri so na glasu kot nemški nacionalci in od katerih nekateri niti avstrijski podaniki niso. Nam se zdi to neravnost neverjetno, da bi se iste roke, ki so še pred par dnevi pisale: "I mi se čutimo Slovane. I mi spoznamo v umetni razkosanosti slovenski sovražniki svojemu kulturnemu napredku" — Mi trdim, da je slovansko zavest med nami odločno premalo" — da bi se iste roke se danes vezalo s sovražniki našemu kulturnemu napredku, in da bi isti možje hoteli kazati svojo slovensko zavest v pajdašenju z nemškimi nacionalci.

Uredništvo "Narodovo" naj nam oprosti, ali mi ne moremo verjeti, da bi bil že tako gnijav naš narodni organizem. Vera v potenje slovenskega življa, te ali one politične barve, nam brani, da bi mogli verjeti kaj tacega. Obupati bi pač morali na svoji dobrodost, ako so prepričamo, da je medsebojna strast dospela že kraj — i z dajstva.

Košutovanje. Pod tem naslovom pišejo "Slovenec" in Velikega Varadina, da Madjari niso še nikdar bolj oditno kazali svojega dinastičnega čuta, nego te minole dni. Duhovnikom se je pretilo, da jim pobijejo okna, ako ne razobesijo črne zastave radi snarti Košutove. Duhovniki so morali zapustiti mesto, dokler se ne pomirijo duhovi. In vse to v proslavo moža, ki je s svojimi bankovci na milijone ljudi spravil v največjo materialno škodo. Prav ima dopanič, ko pravi: Košutovo slavlje imenujejo tukaj pietoto, v reanic pa ni drugega, nego gola sleparja.

Razpisane službe v finančnem področju. Tržaško fin. ravnateljstvo razpisuje službo carinskega ravnatelja v X. pl. razr., odnosno car. oficijala v XI. pl. razr. in službo oficijala pri solnem skladisču v X., odnosno asistentu v XI. pl. razr. Prošnje v štirih tednih finančnemu ravnateljstvu v Trstu.

Razpisana zdravniška služba. Na otoku Krku razpisana je služba zdravnika za občini Dobasnica in Omičalj, s sedežem v Dobasnici. Letna plača je 1000 gld. Prošnje v štirih tednih.

Cassa di Risparmio Triestina. Ravnateljstvo te hranilnice javlja, da ostanejo zaradi preselitve hranilnice zaprti nje uradi od danes popoludne do ponedeljka ob 9. uri zjutraj. Ta hranilnica se preseli namreč v hišo št. 4. ulice "Cassa di Risparmio" (bivša ulica "Canal Grande").

Viljem II. na Dunaju. Včeraj dospel je nemški cesar na Dunaj. Iz Opatije odpotoval je dne 12. t. m. ob 9. uri zvečer. Pred vhodom v letovišče "Amalia" zbrali so se civilni in vojaški dostojanstveniki, da se poklonijo nemškemu cesarju v slov. Na postajo v Matuljih spremila sta ga cesarske soproga in svak vojvoda Günther. Pred vrom s cesarsko dvojico vozila sta se na postajo namenitnik Rinaldinij v okr. glavar Fabiani. Od oba poslovil se je cesar podavši njima roko. Dal je razumeti, da se menda vrne prihodnje leto v Opatijo. — Na Dunaju bil je slovesen vsprejem na južnem kolidvoru, o katerem poročamo občirne med "najnovejšimi vestmi". — Nastanil se je na cesarskem dvoru. Proti poludne podal se je v konjiško vojašnico 7. husarskega polka v predmestju Josefstadt, katerega polka je nemški cesar podlastni polkovnik-lastnik. Častniki tega polka priredili so cesarju na čast obed, katerega se je udeležilo 60 oseb. Za ta obed naročil si je cesar Viljem — golaš s omoki in pa jabolčno sladčico.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrali so botri in botrice v gostilni udovo D. Sancin-Nemeč v Škednu dne 2. t. m. o priliku krstov Petra in Josipa 1. gld. 85 novč.

Umrl je predvodenjem umirovljeni policijski agent Josip Kren, o katerem smo poročali, da si je nedavno na pokopališču pri sv. Ani zagnal kroglo v glavo.

Zopet otrok zgorel! Že zopet! Predvodenjem se je zopet dogodila grozna nesreča, da je jedno dete zgorelo. Cletno Josipino Mezgeo je poslala nje mati po žvepljenju. Vračajoč se iz prodajalnice začelo je nesrečno dete nekoliko žvepljenje, a nesreča je hotels, da se mu je pri tem unela obleka. Kar hkrat bila dekliza vsa v ognju in dimu. Mimogrede so sicer hitro potrgali goreča obleko s trupla dekliznega, a požgana bila je tako, da ni nikake nade, da bi ozdravila. Dekleto so prinesli v bolnico, kjer je umrl včeraj ob 5. uri zjutraj.

Požar v Ajdovčini. Dne 12. t. m. ob 4. uri zjutraj nastal je ogenj v ajdovski predilnici; do 6. ure bilo je že vse poslopje v ognju, ob 7. uri zrušila se je streha. Ajdovcem prišli so na pomoč gasilci iz Vipave in Št. Vida pri Vipavi, toda vse nadčloveški naporji niso mogli zadužiti stražanskega plamenca. Moglo se je rešiti le poslopje s stroji, kotel in skladisča. Škoda je okolo pol milijona goldinarjev. Najbolj občutljivo to nesrečo ubogi delavci (okolo 500), kateri ostanejo gotovo kakih 10 mesecov brez stalnega zaposla, kajti investno bode trajalo vsaj toliko časa, predno utegne predilnica zopet pričeti redno svoje delo. — Ista predilnica pogorela je že dne 11. julija 1881. leta in takrat je bilo delo pretrgano celih 11 mesecev, kajti še le aprila 1882. leta pričela jo predilnica deloma svoje delovanje z novimi stroji. — Ogenj je nastal v prvem nastropju poslopja, menda vsele tega, ker so bili kotli preveč podkurjeni. Zavod je zavarovan pri tržaški družbi "Assicurazioni Generali" za 750.000 goldinarjev.

Pojašnilo k dopisu "Iz Goriškega okraja" v "Edinosti", dne 7. t. m. 1. Gospod dopisanik, ki mi odgovarja na moj dopis glede laške Šole v Podgori (drugi toček se ni dotaknil) se čudi, kako sem prišel do sklepa, da je c. kr. okr. Šol. svet v Gorici bolj naklonjen Lahom nego Slovencem. Gospod naj bi pomisli, da nam je soditi posamične, društva, oblastva itd. po njihovih čilih in ne po narodnosti, stanu i dr. Iz takih sodeb delamo si sklep. Dejanja so podlaga! Zadnjič sem Vam jih naštel!

2. Da je laška Šola v Podgori ustanovljena protipostavno, to sem dokazal v prvem dopisu in gospod, ki mi odgovarja, temu niti ne oporeka, pač pa skuša opravičiti okr. Šol. svet, če da je izbral manje zlo in skuša to trditve tudi utemeljiti. Na strinjam se žejim, marveč vprašam, kdo brani "Legi" sedaj ločiti naše otroke v laški Šoli ter podkupovati jih, ko je vendar takoreč na raspologu vsa ona vsoča, ki bi jo sicer morala trošiti za vzdrževanje Šole? Ali niso gmočne razmere "Legine" sedaj dosti ugodnejše za podkupovanje?

Ako pa mislite, da sedanje poučevanje in nadzorstvo v laški Šoli "Legi" ne ustreza, varate se; saj bi si "Lega" v tem slučaju lahko odprla svojo posebno laško Šolo, kakor vzdržuje "Schulverein" v Ljubljani poleg mestno še svojo posebno Šolo. Toda jas mislim, da "Legi" ravno ne preostaja denarja in lahko se v pest semeje neumnim Slovencem, ki mesto nje plačujejo po želji "višjih". Tudi ne mislite, da se dajo Podgorci tako lahko podkupiti: minoli so isti časi; a če bi le bilo med njimi kako na pol gnjilo drevo — od takega nam ni pričakovati zdravega sadu, depriv bi se izrojal in odgojeval v slov. Šoli. O tem nas uči vsakdanja skušnja.

3. H koncu moram še prav odkritočeno povedati, da se mi zdi razlog, ki baje govoriti za laško Šolo v Podgori, preotročji, češ: ko bodo Lahi in oblastva videli, kako so Slovenci pravični (po mojem mnenju več kot "pravični", da ne rabim drugega izraza), ustreči bi znali tudi oni željam in tiratvam Slovencev. Kaj po taki poti naj Slovenci hodimo, da pridemo do svojih pravic!!! Prvič plačati davke v krvi in denaru, a vrh tega še posebe žrtvovati za gladne irredentorce, da bi se jim morda vendarle omečilo srce in bi nam morda dali, kar nam prizava zakon! Hvala lepa za take nasvete!

In ali res tako sodite naše Lahi, in od njih pričakujete pravico? Poprej obrne Šoda svoj tek nazaj v hribe, kot nam Lahi prostovoljno dajo to, kar nam gro.

Za Slovence je pravica le v boju, v smagi!

Veselica pevskega društva v Štanjelju preloži se na nedoločen čas zaradi požarja, ki je vnišil predilnico v Ajdovčini. Vsled tega požarja prisadeta je namreč večina udov pevskega društva.

Sodnisko. 25letna služabnica Franja udova Škocjaj iz Podgrada dobila je včeraj pred tržaškim sodiščem 16mesečno ječo zaradi ostavljenja novorojenega otroka, zaradi tativne in goljufije. — Debelno sodišče tržaško obsođilo je včeraj 26letnega postreščka Benedikta Fonda iz Pirana zaradi javnega našilstva na 6mesečno ječo.

Policijsko. 19letnega Josipa Wolkana iz Kopriva in 20letnega Angela Klevo iz Spilimberga, oba stanujoča na Vrdeli hč. 534 zapri so sinoč, ker sta v svojo zabavo pobijala v gozdčku nad Acquedottom stekla svetilnic. — 20letnega brosposelnega Autona P. iz Logatca, stanujočega pri Sv. Mar. Magd. Gornji hč. 157 zapri so včeraj, ker se je nevarno grozil ljudem, stanujočim v isti hiši.

Koledar. Danes (14.): Lambert, škof; Tiburcij, m. — Jutri (15.): 8. povelkonočna nedelja; Varstvo sv. Jožefa. — V ponedeljek (16.): Turibij, šk. ; Kalist, m. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 5. 22 min., zatonci ob 6. uri 39 min. — Toplotna včeraj: ob 7. uri zjutraj 15 stop., ob 2. pop. 21'5 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 13. Cesar je podelil nemškemu odpoljanu princu Reusu Veliki križe Št. Janevski reda v brigantih.

Dunaj 13. Nemški cesar dospel je na kraeno odideni južni kolodvor ob 11 dop. Vsprijel ga je Nj. Vel. naš cesar v spremlju 10 nadvojvod; na kolodvoru zbrali so se tudi načelniki civilnih in vojaških oblastnih ter osebje nemškega odpoljanstva. Naš cesar in nadvojvodje bili so v pruske upravi z znakovim reda črnega orla, nemški cesar bil je v opravi svojega avstrijskega huzarskega polka. Vladarja pozdravila sta se tako pravčno, in tudi nadvojvodje pozdravil je nemški cesar prijateljek. Vladarja odpeljala sta se v odprttem vozu v cesarski dvor. Na vsem potu bilo je zbranego na tisoče ljudstva, katero je pozdravljalo navdušeno oba vladarja. Vožnji more se premerjati slovensemu spredu; večina poslopj, mimo katerih sta se vozila, bilo je v zastavah. Na ces. dvoru vsprijel je cesar Viljema nadvojvodinjo potem so se mu poklonili dvorni najvišji do- stojanstveniki, ministra gref Kalnoky in knez

Windischgrätz, za njima ostali ministri. Nemški odpoljanec princ Reuss poljal se je nemškemu cesarju do Dunajskega Novega mesta nasproti.

Lvov 13. Neki posestnik je našel v svoji lepi hiši Škatlo, napolnjeno z razstreljivom. Na Škatli je bil tudi pritrjen listek, s katerim so mu zapretili, da mu razpršijo hišo v zrak.

Opatija 13. Odhaja: M. n. so lepi dnevi; povrati se je treba na delo. Nadejam se pa, da mi bodo mogoče prihodnje leto vrnil se v ta prekrasni kraj.

Trgovinski brzajavi.

Budimpešta. Pionica za spomlad 7.43-7.45, za jesen 7.69-7.71. Koruza za juli-august 5.31 do 5.32 — Ores za spomlad 7.30 do 7.32.

Pionica nova od 77 kil. f. 7.85-7.40, od 78 kil. f. 7.45-7.55, od 79 kil. f. 7.55-7.60, od 80 kil. f. 7.60-7.70, od 81 kil. for. 7.70-7.75. Ra 5.55-5.75; ores novi 7. — do 7.50. Želmen 6.65-6.25; proslo 4-4.40.

Sredins ponudbe pšenice, ulini rezervirani, mlečno. Prodalo se je 18.000 met. st. 6 n. cenejo. Druge vrsti še malo prometa, cena stalna. Vreme lepo.

Praga. Neraziskani sladkor: mirno. Za april 16.50, maj 16.55. Nova roba september 15.85, brez prodajalcev.

Budimpešta. Spirit, 16.50-17. —

Havrs. Kava Santos good average za april 10.25, za avgust 100 — mirno. Hamburg. Santos good average za maj 85.75, september 79.75, mirno.

Dunajska borsa 18. aprila 1894.

	danesh	včeraj
Državni dolg v papirju	98.55	98.55
" v srebru	98.25	98.25
Avstrijska renta v slatu	119.45	119.25
" v kronah	97.95	97.95
Kreditna akcija	555.75	555.25
London 10 Let.	124.95	124.90
Napoletani	9.92	9.92
100 mark.	61.12%	61.12%
100 italij. lire	45.70	45.70

Skladišče piva

Zagrebške delniške pivovarne in tovarna slada